

необхідно вирішити сукупність таких завдань: виявлення існуючих та визначення можливих небезпек та загроз; знаходження способів їх усунення, запобігання чи ліквідації результатів; визначення сил та засобів, достатніх для гарантування економічної безпеки транспортного підприємства; створення системи взаємодії з контролюючими органами; створення внутрішньої відповідної небезпекам та загрозам служби економічної безпеки.

До найбільш значимих функцій, які має виконувати система економічної безпеки підприємства, треба віднести прогнозування, виявлення, попередження, усунення, ослаблення небезпек та загроз. Також важливими є функції гарантування захищеності фінансово-господарської діяльності підприємства та його кадрів, захист майна та ін.

[1] Васюткіна Н.В., Ваташук В.В. Фактори впливу на формування системи економічної безпеки підприємства в умовах динамічності конкурентного середовища. *Економіка та суспільство*. Випуск 68. 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-39>.

[2] Коваленко В.В. Складові забезпечення економічної безпеки при сталому розвитку України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. Том 35 (74) № 5 2024. С. 51-56.

УДК 656.02:338.47

МІЖНАРОДНА Й НАЦІОНАЛЬНА ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА: НОВІ ГОРИЗОНТИ СПІВПРАЦІ

INTERNATIONAL AND NATIONAL TRANSPORT INFRASTRUCTURE: NEW HORIZONS OF COOPERATION

*канд. екон.наук. Н.А. Бочарова,
здобувачка вищої освіти рівня бакалавр Л.В. Носова
Харківський національний автомобільно-дорожній університет (м. Харків)*

*PhD (Econ.) N.A. Bocharova, Bachelor's Degree student L.V.Nosova
Kharkiv national automobile and highway university (Kharkiv)*

У сучасному світі, що характеризується високим рівнем інтеграції та глобалізації економічних процесів, транспортно-логістична інфраструктура відіграє ключову роль у забезпеченні сталого розвитку держав [1-3]. Вона слугує своєрідною "артерією" економіки, яка поєднує виробничі потужності з ринками, забезпечуючи ефективне переміщення товарів, капіталу та трудових ресурсів. Розвинена інфраструктура не лише зменшує відстань між виробниками та споживачами, а й суттєво впливає на рівень цін, обсяги продажів та швидкість обороту капіталу. Тому транспортні системи є

важливими чинниками конкурентоспроможності економіки загалом.

Важливо підкреслити, що вплив транспортно-логістичної інфраструктури на довгострокове економічне зростання є складним і багатограним.

По-перше, вона є безпосереднім чинником виробництва, що забезпечує фізичне переміщення сировини, напівфабрикатів та готової продукції між учасниками економічного процесу. Без надійної транспортної мережі своєчасне забезпечення ресурсами, а отже — й ефективне функціонування підприємств, є неможливим.

По-друге, інфраструктура є умовою ефективного використання інших виробничих факторів. Наприклад, працівників неможливо ефективно залучати без забезпечення доступу до транспорту, що гарантує мобільність. Те саме стосується й капіталу: інвестори охочіше вкладають кошти в регіони з розвинутою логістичною мережею, яка знижує трансакційні витрати та ризики.

По-третє, транспортна система стимулює зростання загального попиту. Це сприяє розширенню ринку, зниженню логістичних витрат і підвищенню доступності товарів та послуг для споживачів. Зменшення транспортних витрат позначається на кінцевій вартості продукції та підвищує купівельну спроможність населення.

Четвертим аспектом є здатність інфраструктури стимулювати накопичення виробничих факторів. Це спостерігається в регіонах з ефективними транспортними коридорами, де активніше розвивається промисловість, зростає зайнятість і кількість малих та середніх підприємств. Тому транспортна інфраструктура виступає каталізатором економічної активності.

П'ятим, але не менш важливим, є аспект ролі інфраструктури як інструменту реалізації промислової політики. Цільові інвестиції у розвиток транспортної інфраструктури дозволяють державам підтримувати місцевий розвиток, долати депресивні тенденції та підвищувати логістичну привабливість регіонів. Тому побудова транспортної системи є одним із засобів досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку.

Ефективне впровадження транспортно-логістичних проєктів вимагає ретельного аналізу варіантів фінансування. Це особливо актуально в умовах обмежених державних ресурсів і потреби уникнення надмірного боргового навантаження. Рекомендується використовувати механізми державно-приватного партнерства, які дозволяють поєднувати інтереси держави та бізнесу, забезпечуючи ефективне управління ризиками й прозорість реалізації проєктів.

У процесі стратегічного планування необхідно враховувати також зовнішньоекономічні фактори. Для країн з потужним транспортним потенціалом, як-от Україна, міжнародна транспортна інтеграція є джерелом

доходу та чинником зміцнення геополітичної позиції. Доступ до міжнародних транспортних коридорів сприяє розвитку інфраструктури та розширенню виходу на європейські й азійські ринки.

Особливу увагу слід приділити цифровізації транспортно-логістичних процесів. Інтелектуальні транспортні системи, GPS-навігація, електронний документообіг та інші цифрові інновації здатні суттєво підвищити ефективність логістики, зменшити кількість помилок, прискорити обробку вантажів і покращити координацію між учасниками ринку. У майбутньому ці інструменти мають стати невід'ємною складовою модернізації транспортної інфраструктури.

Отже, транспортно-логістична інфраструктура — це не просто допоміжний елемент економічної системи, а стратегічний фундамент, що формує умови для підвищення продуктивності праці, зростання інвестиційної привабливості та забезпечення сталого розвитку. Комплексний і науково обґрунтований підхід до її розвитку є необхідною умовою формування конкурентної економіки в умовах глобальних викликів XXI століття.

[1] Федотова І.В., Бочарова Н.А. Концептуальні основи управління життєздатним автотранспортним підприємством на засадах сталого розвитку. *Економіка транспортного комплексу. Збірник наукових праць*. Харків: ХНАДУ. 2023. Вип. 41. С. 86-104.

[2] Федотова І.В., Бочарова Н.А. Моделювання корпоративної соціальної відповідальності як інструменту сталого розвитку: обґрунтування типів відповідальності для підприємств. *Економіка транспортного комплексу. Збірник наукових праць*. 2025. № 45. С. 89-121.

[3] Федотова І.В., Бочарова Н.А. Системно-інноваційний підхід до корпоративного управління: аспекти сталого розвитку та тайм-менеджменту. *Економіка транспортного комплексу. Збірник наукових праць*. Харків: ХНАДУ. 2023. Вип. 42. С. 68-92.